

Tudnivalók az építési termék rendeletről

1 Bevezetés

Az Európai Unió egy lényeges célja a szabad áruforgalom biztosítása és a kereskedelem műszaki akadályainak leépítése Európán belül. Az építési termék rendelet szabályozza, hogy milyen feltételekkel lehet az Európai Unió területén építési termékeket forgalomba hozni. A rendelet meghatároz bizonyos alapkövetelményeket az építési termékekre vonatkozóan, amelyeket rendeltetészerű használat mellett egy gazdaságilag megfelelő ideig teljesíteni kell.

Építési termékek csak akkor hozhatóak forgalomba, ha a gyártó teljesítménynyilatkozatot ad ki a termékről és ennek alapján gondoskodott a CE-jelölésről.

2 Az Építési termék rendelet és alkalmazása

2.1 Építési termék rendelet

Az Építési termék rendelet 2013.07.01-én leváltotta az addig érvényben lévő építési termék irányelvet. Az építési termék rendelet szabályozza az építési termékek gyártó általi jelölésének előírásait. Építési termék csak ezen előírások teljesítése után hozható forgalomba.

2.1.1 Lényeges követelmények

Az európai tagállamok előírásainak megfelelően az építményeket úgy kell megtervezni és kivitelezni, hogy azok ne veszélyeztessék az emberek, háziállatok és javak biztonságát, valamint ne károsítsák a környezetet. Az építményeknek ezeket az alapkövetelményeket normál karbantartás mellett, gazdaságilag megfelelő ideig biztosítaniuk kell.

Ezek a jellemzők az építési termék rendelet I. melléklete értelmében a következők:

- Mechanikai szilárdság és állékonyosság
- Tűzbiztonság
- Higiénia, egészség és környezetvédelem
- Biztonságos használat és akadálymentesség
- Zajvédelem
- Energiatakarékosság és hővédelem
- A természeti erőforrások fenntartható használata

2.1.2 Harmonizált szabványok

A fent felsorolt követelmények konkretizálásának műszaki részleteit az európai szabványügyi testületek dolgozzák ki. Ezek tevékenysége az Európai Bizottság mandátumain (szabványosítási megbízás) alapul. Az európai szabványügyi szervezetek által, mandátum alapján, műszaki szabályokként kidolgozott, és az EK Hivatalos Lapjában közzétett szabványokat „harmonizált szabványoknak” nevezzük.

2.2 Az építési termék rendelet jogi alkalmazása Magyarországon

Az EU-rendeletek közvetlenül érvényes jogi aktusok, amelyeket a nemzeti jog keretében, átalakítás nélkül alkalmazni kell.

2.2.1 Az építési törvény

Építménybe építési terméket csak az építményekre vonatkozó alapvető követelmények teljesülése mellett szabad betervezni, illetve beépíteni.

Az építési termék az előző bekezdésben foglalt követelmények teljesülése érdekében beépítésre akkor alkalmas ha:

- a) ... a 305/2011/EU rendeletben meghatározott gyártói teljesítménynyilatkozatban foglaltak megfelelnek az elvárt műszaki teljesítményeknek, vagy
- b) a 305/2011/EU rendelet 37. és 38. cikkeiben körülírt egyedi műszaki dokumentáció az ott leírtak szerint rendelkezésre áll és az abban foglaltak igazolják az elvárt műszaki teljesítményeknek való megfelelést, vagy
- c) az építési termék megfelel a külön jogszabályban meghatározott követelménynek.

Ezek bizonyítására a termék gyártójának megfelelőség-igazolási eljárást kell végeznie (v.ö. 4.1.).

3 A teljesítménynyilatkozat

3.1 Teljesítmény igazolása

Az építési termék az építménybe akkor építhető be, ha termék teljesítményét

a) harmonizált szabvány által, vagy európai műszaki értékeléssel szabályozott termékek esetében a 305/2011/EU rendelet rendelkezéseinek megfelelően, vagy

b) a termékre vonatkozó harmonizált európai szabvány hiányában a következők szerinti teljesítménynyilatkozat igazolja:

teljesítménynyilatkozatot nem harmonizált európai szabvány, nemzetközi szabvány, magyar szabvány, vagy 2013. július 1-e előtt kiadott hatályos építőipari műszaki engedély alapján is ki lehet állítani, ha a felsorolt dokumentumokból az építési termék tervezett felhasználása szempontjából lényeges, alapvető termékjellemzők, ezek vizsgálatának, értékelésének módszerei és a teljesítményállandóság értékelésének és

ellenőrzésének a 305/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet V. melléklete szerinti rendszere meghatározható.

Ha a fenti dokumentumok nem szolgáltatnak elegendő információt a teljesítménynyilatkozat kiállításához, a gyártó - választása szerint - a rendelkezésére álló dokumentumok felhasználásával, belföldi célú betervezés és beépítés céljából nemzeti műszaki értékelést, vagy az EGT területén történő felhasználás céljából, európai műszaki értékelést készíthet.

3.2 A teljesítménynyilatkozat tartalma

A teljesítménynyilatkozat tartalma a 2013-as építési termék rendelet III. számú mellékletében van meghatározva és a 2014.02.21-i 574/2014-es rendelet által átdolgozva.

A következő pontok vannak meghatározva:

1. A terméktípus egyedi azonosító kódja
2. Felhasználás célja(i)
3. Gyártó
4. A meghatalmazott képviselő
5. Az AVCP-rendszer(ek) (Az építési termékek teljesítménye állandóságának értékelésére és ellenőrzésére szolgáló rendszer(ek))
6. a. Harmonizált szabvány
+ Bejelentett szerv(ek)
6. b. Az európai értékelési dokumentum
+ Európai műszaki értékelés
+ A műszaki értékelést végző szerv
+ Bejelentett szerv(ek)
7. A nyilatkozatban szereplő teljesítmény(ek)
8. Megfelelő műszaki dokumentáció és/vagy egyedi műszaki dokumentáció

A gyártó nevében és részéről aláíró személy:

[név] [hely] [kibocsátás dátuma] [aláírás]

3.3 A teljesítménynyilatkozat jelentősége

A rendelet 6. cikk 1. pontja szerint „A teljesítménynyilatkozat – a vonatkozó harmonizált műszaki előírásoknak megfelelően – az építési termékek teljesítményét fejezi ki azok alapvető jellemzőinek vonatkozásában.”

Az ezáltal elérni kívánt cél az építési termékek teljesítményjellemzőinek átlátható, egységes és közvetlen közvetíthetősége a vásárló részére.

A teljesítményjellemzőket csak abban az esetben szabad prospektusokban, teljesítménylistákban, Interneten megadni, ha azokat a teljesítménynyilatkozat is tartalmazza. Ezzel megakadályozhatóak, ill. elkerülhetőek az építési termékekről szóló túlzó, nem bizonyítható reklámkielentések.

4 A CE-jelölés

4.1 Megfelelőség-igazolási eljárás

Annak igazolására, hogy egy építési termék megfelel egy vonatkozó szabványnak, megfelelőség-igazolási eljárás végrehajtása szükséges. Ez az eljárás a következő elemekből állhat:

- Az építési termék első típusvizsgálata a gyártó/egy ellenőrző szerv által
- Az üzemben vett minták vizsgálata egy meghatározott vizsgálati terv szerint, a gyártó, vagy egy ellenőrző szerv által
- Az üzemben, a szabad forgalomban vagy az építkezés helyén vett szűrőpróbaminták vizsgálata a gyártó, vagy egy ellenőrző szerv által
- Szállításra váró, vagy szállított tételből vett minták vizsgálata a gyártó, vagy egy ellenőrző szerv által
- A gyártás folyamatos ellenőrzése a gyártó által (Üzemi gyártásellenőrzés)
- Az üzem és az üzemi gyártásellenőrzés (ÜGYE) első ellenőrzése egy ellenőrző szerv által.

A fent nevezett elemek kombinációja 5 különböző megfelelőség-igazolási eljárást eredményez. Az egyes esetekben alkalmazandó rendszert a harmonizált szabványok közlik. A következő táblázat azt mutatja, hogy a mindenkori eljárás során kinek és mely feladatokat kell elvégezni. (ez megtalálható az építési termék rendelet V. mellékletében is)

Rendszer	A gyártó feladata			A kijelölt szervezet feladata				
	ÜGYE	első típus-vizsgálat	további vizsgálatok	az ÜGYE ellenőrzése	első típus-vizsgálat	az üzem első ellenőrzése	folyamatos külső ellenőrzés	szűrőpróbák vizsgálata
1+	x		x	x	x	x	x	x
1	x		x	x	x	x	x	
2+	x	x	x	x		x	x	
3	x				x			
4	x	x						

Így például kiolvasható a táblázatból, hogy a 3. megfelelőségigazolási rendszer keretében egy kijelölt szervezet által végzett első típusvizsgálat, valamint az üzemi gyártásellenőrzés szükséges.

4.2 A CE-jelölésre vonatkozó előírások

A CE-jelölés kinézetére és az ott közlendő adatokra, illetve a jelölés rögzítésének előírt/lehetséges helyére nézve pontos előírások vannak.

5 Ablakszerkezetek és külső bejárati ajtók CE-jelölése az MSZ EN 14351-1 szabvány szerint

Az MSZ EN 14351-1 esetében egy harmonizált szabványról van szó. Ez tartalmazza az ablakszerkezetek és külső bejárati ajtók CE-jelölésére vonatkozó részleteket, kiváltképpen ZA mellékletében. A ZA.2 táblázat mutatja, hogy milyen rendeltetéshez melyik rendszert kell alkalmazni. Ennek alapján rendszerint a 3. eljárást kell alkalmazni. Ez alapvetően a következő elemekből áll (vö. az MSZ EN 14351-1 ZA.3b táblázatával):

- A termék első típusvizsgálata (InitialTypeTest) egy kijelölt szervezet által
- Üzemi gyártásellenőrzés (ÜGYE).

5.1.1 ITT

Az első típusvizsgálat a jellemzők egy harmonizált európai termékszabvány szerinti meghatározása egy reprezentatív vizsgálati próbatesten, mérés, számítás vagy más, a termékszabványban leírt módszerek útján.

Ablakszerkezetek és külső bejárati ajtók gyártóinak támogatására a VBH (mint rendszeradó) már számos első típusvizsgálatot elvégeztetett! Az eredményeket a VBH a CE-fix rendszerplatform keretében terméktanúsítványok formájában bocsátja a gyártók rendelkezésére (ún. Cascading-eljárás). A gyártóknak a VBH ezzel időt és költségeket takarít meg!

5.1.2 Üzemi gyártásellenőrzés (ÜGYE)

Az ÜGYE általános meghatározása az építési termék rendelet 2. cikk 26. pontjában található. Eszerint az ÜGYE a következőket jelenti (...)

„(...)az üzemi gyártás folyamatos, dokumentált, a vonatkozó harmonizált műszaki előírásoknak megfelelően történő belső ellenőrzése.”

További részleteket az MSZ EN 14351-1 szabvány 7.3 pontja tartalmaz.

6 Kitekintés

Az aktuális építési termék rendelet 2013.07.01. óta van érvényben és minden EU-tagállamban alkalmazandó. Bevezetése óta a rendelet különböző jogi aktusokkal kiegészítésre került.

Mivel a jövőben is abból kell kiindulni, hogy különböző EU-tagállamok részéről jelentkezhetnek igények ilyen jogi aktusokra, amik által az építési termék rendelet módosulhat, javasoljuk, hogy az aktuális helyzetről rendszeresen tájékozódjanak.

Nyilatkozat:

„A „Tudnivalók” áttekintést ad bizonyos összefüggésekről az építési termék rendelettel és a CE-jelöléssel kapcsolatban. A leírásoknak gondosan és lelkiismeretesen utánanéztünk, mégis felhívjuk a figyelmet arra, hogy ez csupán segítséget hivatott nyújtani a tájékozódásban, és a jelenlegi helyzettel kapcsolatos felfogásunkat ábrázolják. Közzölt kutatásunk eredménye ezért jogilag nem kötelez minket; ezért minden egyes esetben szükséges a jogi helyzetet rendszeresen megvizsgálni. A VBH kizárja a „Tudnivalók” tartalmi helyességével szembeni felelősséget a jogilag megengedett keretek között.“